

VERTROUWELIJK

MAANDOVERZICHT

juni 1964

VEILIGHEIDSDIENST

NEDERLANDSE ANTILLEN

Exemplaar no. 22

ALGEMEEN

Het politieke beeld van Latijns Amerika en het Caraïbisch gebied onderging de afgelopen maand weinig wijziging.

Verwarring in de Dominikaanse Republiek en geweldpleging in Brits Guyana zijn zo langzamerhand vertrouwde elementen geworden, waarvan slechts de oplossing nieuwswaarde zou hebben.

Een versterkte DUVALIER werd gekozen tot president voor het leven van het armoedige Haiti.

Mexico maakte zich klaar voor de verkiezing van DIAZ ORDAZ. Alhoewel zijn verkiezing een uitgemaakte zaak was, verschilt deze hemelsbreed van de tragi-comedie welke in Haiti werd opgevoerd. Van alle Latijnse landen in Amerika heeft Mexico zich in vele opzichten het gunstigst ontwikkeld.

Zelfs in die landen echter, waarvan de regering uit het standpunt der vrije wereld als constructief kan worden beschouwd, blijkt telkens weer de afhankelijkheid aan een lege praal, die kwalijk rijmt met de leuzen der progressiviteit, welke zo rijkelijk worden rondgestrooid.

Wij denken bijvoorbeeld aan de stedenbouwkundige projecten welke de regering van LEONI in Venezuela kort geleden heeft ontvouwd. Ook nu zullen weer naast de meest mens ontterende krotten regeringspaleizen worden opgetrokken.

Als de Braziliaanse revolutionaire regering KUBITSCHER van zijn rechten berooft, dan verwijt zij de ex-president o.m. de bouw van Brasilia. Toch paarde de bouwer van deze futuristische hoofdstad aan de ijdelheid ook visie. Door de Latijns Amerikaanse kwaal tot in het extreme door te trekken, verleende hij er een nieuwe dimensie aan. Zijn de Braziliaanse militairen dan ook niet inconsequent als zij blijven staan op de handhaving van een vloot met symbolische oppervlakte schepen?

Misschien dat Chile met een verkiezingsoverwinning der Christendemocraten de eerste doorbraak van een nieuwe zakelijkheid zal meemaken. In een continent van verkwisting is een sober voorbeeld hoog nodig.

Na de onzekerheid der laatste maanden kon men in de Nederlandse Antillen wederom reële verwachtingen koesteren voor een blijvende arbeidsvrede in de grote industrieën. Wellicht aangemoedigd door het succes der vervroegde onderhandelingen tussen P.W.F.C. en Shell Curacao, brachten ook I.O.W.U.A. en Lago hun besprekingen tot een goed einde.

Wat de nieuwe contracten voor de Antilliaanse economie zullen betekenen zal nog moeten blijken. De vraag is voornamelijk hoe groot de inflationistische invloed is die er van uit zal gaan.

Op andere, kleinere fronten bleef de arbeidsrust onzeker. De aankondiging van een nieuwe partij op Aruba paste in het kader van de machtsbewustwording van het vakbondswezen op dat eiland.

VENEZUELA

De regering van president LEONI heeft tot nu toe een grote mate van medewerking verkregen van de voornaamste politieke partijen van het land, alhoewel deze vooralsnog niet in de regering vertegenwoordigd zijn. De bestaande verhouding, die als een soort wapenstilstand wordt afgeschilderd, is er een van tijdelijke aard. Vroeg of laat zal de Acción Democrática een keuze moeten maken tussen COPEI, U.R.D., F.N.D. (Uslar PIETRI) en de z.g. Onafhankelijken, om een regering op bredere basis te vormen. Geen der partijen die verwachtingen hebben ten aanzien van eventuele deelname aan de regering, hebben zich nog kunnen permitteren een vriendschappelijke houding tegenover LEONI te laten varen. Van zijn kant is LEONI voorzichtig te werk gegaan om het terrein der keuze zo groot mogelijk te houden om te vermijden dat hij aan een enig mogelijke partner te grote concessies zal moeten doen.

Afgelopen maand heeft een caucus van Acción Democrática een programma geproduceerd op basis waarvan een of meer der partijen zich met hem zouden kunnen verenigen in een "gobierno de integración". Het document is op vele punten noodzakelijkerwijze vaag, maar houdt dan ook niets in dat à priori deelname van een der genoemde partijen zou uitsluiten. Met betrekking tot de binnenlandse politiek wordt de parlementaire democratie als conditio sine qua non gesteld. Met name worden genoemd de noodzaak van een autonome rechterlijke macht, het apolitieke karakter van de strijdmacht, de scheiding van kerk en staat en de strijd tegen het terrorisme. Het is verheugend, maar typerend voor het ontbreken van nationale eenstemmigheid over de staatsrechterlijke bestemming van het land, dat een dergelijke belijdenis deel uit moet maken van een entente tussen democratische partijen.

Verheugend is ook de implicatie van het programmapunt betreffende de "technificatie" van politieke lichamen en de nationale coordinatie derzelve. Het is voor het land te hopen dat de problemen van versnippering, onderlinge concurrentie, corruptie, machtsmisbruik, gebrek aan scholing, etc., die de verschillende politieke organisaties van Venezuela tot nu toe in plaats van een waarborg voor een geordende, geciviliseerde gemeenschap, in feite een gevaar voor de democratie hebben gemaakt, eindelijk serieus ter hand zullen worden genomen.

Het is in ieder geval hoopgevend dat Acción Democrática, bewust van zijn minderheidspositie, met realiteitszin en begrip voor het nationale belang, niet poogt zich intransigent aan zijn machtspositie vast te klampen. De zo zwaar bevochte schrede vooruit van het bewind BETANCOURT zou anders zo gemakkelijk teloor kunnen gaan.

DOMINIKAANSE REPUBLIEK

De afgelopen maand heeft de Dominikaanse Republiek twee complotten, een zware ontploffing, het ontslag van een juntalid, politiek positieospel, een O.A.S.-commissie, en wrijving met Haiti doorgemaakt. Aan het eind van de maand was de toestand er even verward als aan het begin.

Het eerste complot dat aan het licht werd gebracht, betrof enkele onderofficieren der nationale politie, die zich blijkens verklaringen van de junta hebben voorgenomen de generaals Belisario PEGUERO GUERRERO, Elis WESSIN y WESSIN en Victor Elby VINAS ROMAN om het leven te brengen.

Een bandopname van een ondervraging van de voornaamste verdachte, ene onderofficier PENA RODRIGUEZ, door niemand minder dan de voorzitter van de junta, Donald REID CABRAL, werd aan de pers vrijgegeven. De verdachte

werd in het gesprek door CABRAL uiteraard in een hoek gedreven en aangenomen mag worden dat men vond dat de bandopname propagandistische waarde had. Wellicht heeft men er niet bij stilgestaan dat ook het staatshoofd door deze démarche in een merkwaardig daglicht zou komen te staan.

Victor Elby VINAS ROMAN, die minister van de strijdkrachten is, was ook het doelwit van een samenzwering van een drietal kolonels. Deze werden van hun functies ontheven.

Een zware ontploffing in het militair kampement "27 februari" (zie maandoverzicht april 1964) kostte elf militairen het leven, terwijl meer dan honderd personen werden gewond. REID CABRAL beschuldigde het Castro/Communisme van aanstichting, maar de regering was niet in staat de toedracht van de sabotagegedaad uit de doeken te doen. Een commissie van de O.A.S., welke op uitnodiging van de junta ter plaatse een onderzoek instelde, moest onverrichterzake het land verlaten. Wel werd de commissie door allerlei instanties benaderd met klachten inzake schending van de menselijke rechten door de junta. De commissie verklaarde zich niet bevoegd van deze klachten nota te nemen.

Het laatste oorspronkelijke lid van de junta, Manuel TAVARES ESPAILLAT, diende tegen het einde van de maand zijn ontslag in. De aanleiding hiertoe zou, volgens zijn eigen verklaring, zijn geweest, dat hij zich niet geroepen voelde om aan de "politieke bedrijvigheid" deel te nemen. Hij zou zich dit dan vrij laat bewust zijn geworden. De overgebleven leden, REID CABRAL en CACERES TRONCOSO, zouden nu een derde lid ter vervanging van de scheidende TAVARES ESPAILLAT moeten aanwijzen. Er deden echter in de Dominikaanse Republiek geruchten de ronde als zou het ontslag van CACERES TRONCOSO ook spoedig verwacht kunnen worden.

Vernomen werd dat de Verenigde Staten druk uitoefenen op REID CABRAL om de algemene amnestie, welke hij reeds geruime tijd in het vooruitzicht heeft gesteld, af te kondigen en tegelijkertijd verkiezingen uit te schrijven.

Een zevental politieke partijen hebben eindelijk gehoor gegeven aan het verzoek van CABRAL om met een gezamenlijk voorstel te komen inzake het houden van verkiezingen.

De partijen zijn:

Partido Demócrata Cristiano
Vanguardia Revolucionaria Dominicana
Partido Liberal Evolucionista
Partido Nacionalista Revolucionario Democrático
Partido Reformista
Partido Progresista Demócrata Cristiano en
Alianza Social Demócrata

De rechtse partij Union Cívica Nacionalista heeft zich gedistancieerd van de voorstellen vervat in het document dat door leiders der zeven partijen aan REID CABRAL werd aangeboden. O.a. stelt U.C.N. zich op het standpunt dat er drie afzonderlijke verkiezingen moeten worden gehouden, terwijl het gezamenlijke voorstel er twee aangeeft, één voor gemeenteraden en het congres in februari 1965 en één voor het presidentschap in juni daaraanvolgend.

De partij van Juan BOSCH, P.R.D. heeft de besprekingen bijgewoond als waarnemer. BOSCH heeft vanuit Puerto Rico deze zijdelingse deelname in sterke bewoordingen veroordeeld. Hij zeide er zeker van te zijn dat de

partijleiders in het land te goeder trouw hebben gehandeld, maar dat zij uit het oog verloren dat hun deelname, hoe onofficieel ook, een sanctie inhoudt van de status quo.

Ook de Partido Revolucionario Social Cristiano heeft wel deel genomen aan de besprekingen, maar het document niet ondertekend. Het bezwaar van de P.R.S.C. was dat de partijen niet oprecht poogden het op principiële punten met elkaar eens te worden.

De herbenoeming van Juan BOSCH tot voorzitter van de P.R.D., welke een poging was van het partijbestuur om de scheuring die in de partij is opgetreden te bestrijden, werd door Angel MIOLAN, die na de verkiezing van BOSCH tot president van de Republiek het voorzitterschap van hem overnam, ongeldig genoemd.

MIOLAN vertoefde afgelopen maand enkele dagen op Curacao. Hij heeft hier een aantal P.R.D.-leden en sympathisanten in een besloten vergadering toegesproken.

MIOLAN zag in de naaste toekomst voor de Dominikaanse Republiek drie mogelijkheden.

1. Door middel van een plebesciet zou de bevolking te kennen kunnen geven dat zij naar de constitutie van 1963 terug wil keren;
2. Algemene verkiezingen zouden kunnen worden uitgeschreven;
3. Een ijzeren dictatuur zou kunnen worden ingesteld.

Om dit laatste te voorkomen, zo zeide MIOLAN, moeten de leden der P.R.D. (ook in de Nederlandse Antillen - red.) intensiever te werk gaan.

MIOLAN belichtte de scheuring welke in de P.R.D. is opgetreden. Een groep P.R.D.-istas wenst de terugkeer van Juan BOSCH, anderen hangen Buenaventura SANCHEZ, Minister van O.K. en W. onder BOSCH, aan. Een derde groep zou een candidatuur van MAINARDI REINA willen onderschrijven, terwijl ook ARES GARCIA zijn eigen groep volgelingen heeft. Tenslotte heeft MIOLAN zelf ook ambities, die door de verwijdering tussen hem en BOSCH nu meer op de voorgrond treden.

BOSCH heeft namelijk MIOLAN verweten dat de val van zijn regering aan MIOLAN en aan de ex-senatrice Thelma FRIAS de RODRIGUEZ te wijten is geweest. In de Dominikaanse Republiek is het bekend dat Thelma FRIAS de RODRIGUEZ met het communisme sympathiseert. Opmerkelijk is dat zij kort na het vertrek van MIOLAN onverwacht op Curacao arriveerde.

In verband met de scheuring in de P.R.D. kan nog verder worden vermeld, dat de aangehaalde uitlatingen van MIOLAN alleen interne moeilijkheden betreffen. De scheuring gaat dieper. Immers een aantal P.R.D.-istas steunt nu openlijk de candidatuur van ex-president Joaquín BALAGUER.

Op Curacao werd, mede door vroegere leden der P.R.D., ook een comité opgericht pro-BALAGUER. Een eerste vergadering van dit comité, waartoe de stoot werd gegeven door de secretaris belast met discipline van de "Partido Reformista", Pedro VILLANUEVA ASTOL, vond op 22 mei j.l. plaats. VILLANUEVA bezocht eind april Curacao. Een andere vooraanstaande politicus uit de Dominikaanse Republiek, de ex-voorzitter van de senaat, Juan CASASNOVA GARRIDO heeft zich tijdelijk op Aruba gevestigd. Vernomen werd dat deze laatste echter terug zou keren naar Puerto Rico. Met Thelma FRIAS de RODRIGUEZ zou hij zitting nemen in een comité dat het voortgezet voorzitterschap van Angel MIOLAN in de P.R.D. zou ondersteunen.

Tenslotte is nog vermeldenswaard, dat een aantal linkse partijen in de Dominikaanse Republiek een z.g. Verenigd Front van Nationale Bevrijding

- 5 -

hebben gevormd. De partijen zijn:

P.S.P. (officiële communistische partij)

M.P.D. (communistische groepering o.l.v. Máximo LOPEZ
MOLINA)

"14e juni groep" (Castroistische groep gevormd door wij-
len Manuel TAVARES JUSTO)

"FRAGUA" (links extreme studentenorganisatie) en

"20e oktober groep" (nieuwe groepering o.l.v. een ex-
generaal, welke vooralsnog niet nader
te identificeren is)

Afgelopen maand werd in het land een pamflet verspreid dat onderte-
kend zou zijn door de leiders van dit front. Uit kringen die nauw met
het front zijn verbonden, werd echter vernomen, dat het pamflet werd op-
gesteld door de "Militairen", die het als aanleiding zouden willen ge-
bruiken om leden van het front te arresteren.

Het pamflet is inderdaad in hoge mate opruiend, maar lezing ervan
geeft de indruk van een kwalijk gemaskeerde poging om het front in dis-
crediet te brengen. Het is kennelijk bedoeld voor een argeloze lezer.

BRAZILIE

Zoals verwacht, werd ex-president KUBITSCHek uit het parlement ver-
wijderd en van zijn politieke rechten beroofd. Niet alleen in Brazilië
maar ook in het buitenland heeft deze stap van de regering van CASTELLO
BRANCO een storm van kritiek ontketend. Het directe resultaat in Brazilië
was, dat de afgevaardigden van KUBITSCHek's Sociaal Democratische Partij
en bloc hun parlementaire steun aan de regering onttrokken. Hierdoor kon
BRANCO slechts rekenen op een automatische kern in de gestalte van de
partij van LACERDA en MAGALHAES PINTO, de Nationaal Democratische Unie
(U.N.D.)

Terwijl weinigen de KUBITSCHek ten laste gelegde corruptie ontkenden,
werd door velen de vraag gesteld of de regering nu consequent zou zijn
en ook haar eigen gelederen zou gaan dunnen. Een aanvang zou kunnen wor-
den gemaakt met gouverneur Adhemar de BARROS, die een gelijksoortige be-
schuldiging nog meer verdiende dan KUBITSCHek. Men vroeg zich af, of er
met dergelijke maatstaven nog veel politici actief zouden kunnen blijven.

De algemene indruk was wel, dat het bewind zich had ontdaan van de
persoon die de meeste kansen maakte om in 1965 tot president te worden
gekozen. Immers, KUBITSCHek was bereids aan het pogen en met succes, om
de partij van GOULART, de Braziliaanse Arbeiderspartij (P.T.B.) onder
zijn hoede te krijgen.

Zeker werd nu het pad voor een succesvolle candidatuur van Carlos
LACERDA geëffend. LACERDA, in New York door journalisten geplaagd, sprak
zich over de zuivering van KUBITSCHek nogal ongegeneerd uit. Hij be-
treurde nu KUBITSCHek niet in een verkiezingsstrijd te kunnen verslaan
en weigerde verder commentaar, omdat "we do not want to hit a man when
he is down". LACERDA die tevens bevestigde dat hij candidaat was voor het
presidentschap, verkeerde in een goede stemming.

Toch brachten de ontwikkelingen iets later in de maand enkele nieuwe
perspectieven. CASTELLO BRANCO benaderde namelijk het parlement met zijn

lang verbeide hervormingsplannen. Tot de ontgoocheling van het merendeel der U.N.D.-isten vertoonden deze aanzienlijk veel overeenkomst met de plannen van GOULART. Met name wil BRANCO aan analfabeten het kiesrecht verlenen en wenst hij een vergaande landbouwhervorming.

De paradoxale ontwikkeling aan het eind van de maand was, dat de U.D.N. een grote verwarring toonde, terwijl de P.S.D. zijn woede over de behandeling van KUBITSCHKEK opzij zette om te verklaren dat oppositie tegen het bewind niet betekende, dat de partij zich zou verzetten tegen constructieve maatregelen.

CASTELLO BRANCO liet LACERDA's concurrent in de U.D.N., MAGALHAES PINTO, bij zich roepen. PINTO, een meer gematigde figuur dan LACERDA, zou ten behoeve van de regering een tegenwicht kunnen vormen in de U.D.N. Hier was dan eindelijk het eerste teken dat BRANCO zich inderdaad niet voor het karretje van LACERDA zou laten spannen. In tegendeel krijgt men de indruk dat BRANCO na afgerekend te hebben met KUBITSCHKEK ook LACERDA buiten spel zal trachten te zetten en MAGALHAES PINTO, indien deze voor de hervormingen te vinden is, aan het volk zal aanbieden als de gematigde kandidaat die voor alle partijen min of meer aanvaardbaar zal zijn.

Nu wordt het inderdaad wel tijd dat de revolutie toont dat de geformuleerde doelstellingen van hervorming geen holle frasen zijn geweest. Over het algemeen kan worden gezegd dat de bevolking gedurende drie maanden met groot geduld heeft gewacht op het einde van de heksenjacht en het begin der reconstructie. De inflatie, een der aanleidingen van GOULART's val, is gedurende de laatste drie maanden ongestoord toegenomen. De regeringstaak is niet gemakkelijk en ieder uitstel maakt haar moeilijker.

HAITI

Met een overweldigende meerderheid heeft Francois (Papa Doc) DUVALIER zich tot president voor het leven laten kiezen. Teneinde deze verkiezing inhoud te geven, zal hij ongetwijfeld dit leven met zo mogelijk nog grotere voortvarendheid laten beschermen dan in het verleden gebruikelijk is geweest.

De dictator heeft na afgelopen herfst bijna ten val te zijn gebracht zijn positie duidelijk versterkt. De Verenigde Staten hebben zich blijkbaar neergelegd bij het vooruitzicht van een geprolongerd bewind van DUVALIER. Bij de jaarwisseling al arriveerde Benson TIMMONS in Port au Prince om een einde te maken aan het ambassadeurloze tijdperk.

De val van Juan BOSCH in de Dominikaanse Republiek schoof tijdelijk de spanningen tussen de beide landen op Hispaniola op de achtergrond. Een resultaat van de moeilijkheden van verleden jaar dreigt thans echter opnieuw de twist aan te wakkeren. Van Haitiaanse zijde is de grens gesloten, zodat duizenden Haitianen die in het nabuurland medegewerkt hebben aan de sukerroogst niet zoals gebruikelijk terug kunnen naar hun land.

Het hoofd van de Dominikaanse Vreemdelingendienst, Carlos ALVAREZ, schat het aantal in zijn land vertoevende Haitianen op tenminste 35.000. Andere schattingen stellen het aantal zelfs op 60.000. Onder deze zijn er ook een aantal politieke uitgewekenen en deserteurs.

Wederzijds beschuldigen de beide landen elkaar nu weer van grens-

schendingen en provocatie. Afgelopen maand wendde de Dominikaanse Republiek zich met het probleem tot de Verenigde Naties.

De Dominikaanse Republiek zou in een conflict de sterkere zijn, maar juist nu kan dit land zich een gewapend treffen niet permitteren. Als het conflict zich toespitst, zal zeker de bemiddeling van de Verenigde Naties en/of de O.A.S. door beide partijen worden aanvaard.

Binnenlands verzet tegen DUVALIER wordt uiteraard kort gehouden, maar in het buitenland bevindt zich een groot aantal tegenstanders van het bewind, zoals ex-president MAGLOIRE en de leider van de september actie in 1963, de generaal CANTAVE. In Venezuela is kort geleden weer een verzetsfront tegen DUVALIER opgericht. De tegenstanders zijn onderling verdeeld en hebben weinig hulpbronnen. In dit verband is het vermeldenswaard dat kort geleden hier op Curacao op doorreis vertoefde de Haitiaanse journalist Lucien B. INNOCENT. INNOCENT is voorzitter van de "Movimiento Revolucionario Haitiano". Hij woont in ballingschap in Bogota, alwaar de Dominikaanse P.R.D.-leider, Angel MIOLAN, vóór de val van TRUJILLO enige tijd bij hem gelogeed heeft. Hier te lande heeft INNOCENT certificaten verkocht om geld in te zamelen voor de strijd tegen DUVALIER.

CUBA

De O.A.S. beslissing om op 21 juli a.s. in Washington een conferentie van Ministers van Buitenlandse Zaken te beleggen om door Venezuela voorgestelde collectieve maatregelen tegen Cuba te bespreken, mag beschouwd worden als een diplomatieke overwinning van de regering van LEONI.

Venezuela stelt voor dat de landen, die deze nog onderhouden, hun betrekkingen met Cuba verbreken. Na de breuk tussen Brazilië en Cuba, zijn dit nu nog Bolivia, Mexico, Uruguay en Chile. Ook de handelsbetrekkingen wenst Venezuela verbroken te zien, alsmede alle lucht- en zeeverkeer.

Alhoewel het niet waarschijnlijk voorkomt dat de Venezolaanse eisen zullen worden ingewilligd, zeker niet met algemene stemmen, is het bereiken van het niveau van Ministers van Buitenlandse Zaken in plaats van dat van O.A.S. ambassadeurs een succes voor de Venezolaanse diplomatie. De steun van Washington is uiteraard hieraan niet vreemd.

Steeds meer krijgt men de indruk dat het bewind van CASTRO door de onophoudelijke druk der Verenigde Staten in het nauw wordt gedreven. De laatste uitlatingen van CASTRO zijn meer en meer verzoeningsgezind. Voor het eerst preees de Cubaanse leider het Verbond voor de Vooruitgang in principe, in plaats van het een gemaskeerde poging der imperialisten te noemen, om hun invloed in Latijns Amerika te handhaven. Posthumus wordt de figuur van KENNEDY voor de Cubaanse leiders steeds meer aanvaardbaar.

Een persoonlijke slag voor Fidel was de vlucht uit Cuba van zijn zuster Juana CASTRO, die in Mexico een beeld gaf van haar land, dat overeenkomt met dat verstrekt door haar medeballingen.

De uitzichtloosheid van de Cubaanse situatie nodigt tot speculaties, die in dit stadium echter nog geen enkele waarde kunnen hebben. De onwrikbaarheid van de Verenigde Staten, het karakter van het Castro-regiem, de gereserveerde steun die de Soviet Unie hem moet blijven verlenen, de steeds erger wordende interne situatie in Cuba, de echter voortdurende populariteit van CASTRO in zijn land, etc. zijn alle factoren die naar een crisis leiden, waarvan noch de vorm noch de gevolgen zijn te overzien.

Op welke wijze is vooralsnog niet te bepalen, maar een rol zou kunnen worden gespeeld door de Verenigde Naties - wellicht op uitnodiging van CASTRO zelf - waarbij de gezichten der drie partijen zouden kunnen worden gered met behoud van de vrede.

BRITS GUYANA

Het aftreden van Janet JAGAN als Minister van Home Affairs heeft toch niet de weg geopend voor een vergelijk tussen de partijen van JAGAN en BURNHAM. BURNHAM heeft afgelopen maand zijn duidelijkste voorstel om te komen tot een coalitieregering in het parlement gedaan. Hij wenste echter de United Force van Peter d' AGUIAR ook in de coalitie op te nemen. Hier wil JAGAN niets van horen, terwijl d'AGUIAR heeft verklaard aan geen enkele regering te willen deelnemen tenzij JAGAN als premier aftreedt.

Aangezien JAGAN niet bereid bleek een opvolger voor zijn vrouw aan te wijzen, heeft Gouverneur Sir Richard LUYT besloten de portefeuille van Binnenlandse Zaken voorlopig zelf te verzorgen.

De maatregelen van LUYT werden afgelopen maand verscherpt. Onder meer werd besloten tot de in hechtenis stelling van een aantal politieke figuren, waaronder de vice premier Brindley BENN en de voorzitter van de suikerarbeidersbond, G.A.W.U., tevens afgevaardigde, Harry LALL.

JAGAN heeft zich inmiddels gewend tot de Verenigde Naties, door middel van een telegram aan U THANT, met het verzoek een commissie naar het land te zenden om een onderzoek in te stellen naar de arrestatie der politici en om kennis te nemen van de politieke en industriële impasse, waarin het land verkeert.

Ook op de vergadering van Gemenebest premiers had JAGAN zijn hoop gevestigd. Hier zou de premier van Trinidad en Tobago, Dr. Eric WILLIAMS, met voorstellen kunnen komen om een einde te maken aan de moeilijkheden in het land.

Het Verenigd Koninkrijk blijft op het standpunt staan dat er geen sprake kan zijn van onafhankelijkheid voordat er een oplossing wordt gevonden voor de raciale spanningen in het land. In het lagerhuis wees Duncan SANDYS alle belangen-overwegingen van Britse zijde van de hand. Het Verenigd Koninkrijk, zo zeide SANDYS, zou volgaarne zijn handen in onschuld wassen, maar als het zich nu van Brits Guyana zou distancieren, dan zou onherroepelijk daar de burgeroorlog volgen.

Suriname werd zijdelings betrokken in de moeilijkheden in Brits Guyana, toen gemeld werd dat de Surinaamse regering in Nederland om patrouillering van de Corantijn had verzocht, teneinde wapensmokkel via Suriname naar Brits Guyana tegen te gaan. Aan het bezoek van H.Ms. "Dubois" werd in dit verband in de internationale pers aandacht geschonken.

NEDERLANDSE ANTILLEN

Bij de behandeling van de Dominicaanse Republiek en Haiti zijn reeds enkele gebeurtenissen in de Nederlandse Antillen ter sprake gekomen. Deze hebben uiteraard zijdelings betrekking op het land.

De meest spectaculaire ontwikkeling in het binnenlandse vlak waren de vervroegde onderhandelingen tussen Shell Curacao en P.W.F.C., welke leidden tot de instelling van de veertig-urige arbeidsweek. Op initiatief van de vakbond werd bijna een jaar vóór het aflopen van het bestaande contract reeds onderhandeld over een nieuwe C.A.O. Deze onderhandelingen kwamen nog voordat de geschilpunten tussen Lago en I.O.W.U.A waren opgelost tot een goed einde.

Het bereiken van de veertig-urige werkweek bleek voor de vakbonden een prestigieuze kwestie te zijn geworden. Het accoord tussen Lago en I.O.W.U.A., dat de ontwikkeling op Curacao op de voet volgde, houdt ook de veertig-urige werkweek in.

Dat het voorbeeld van de olie-industrie algemeen zal worden gevolgd was te destilleren uit de voorstellen welke door beide fracties in de eilandraad op Curacao aan het Bestuurscollege werden gedaan om ook voor de gouvernementswerklieden de veertig-uren-norm te maken. Deze stappen bleven niet tot Curacao beperkt.

De directe politieke pluspunten van het streven naar deze ingrijpende wijziging zijn in het klimaat van een teruggelopen economie en werkloosheid onmiskenbaar. Zij worden uiteraard gerelativeerd door de graad tot welke de veerkracht der Antilliaanse economie aan de verbeterde arbeidsvoorwaarden wezenlijke inhoud kan geven. Door de vakbonden werd de nadruk gelegd op het feit dat de kortere werkweek een aantal plaatsen zal behoeden voor de bijl der rationalisatie.

De aankondiging van een uit de I.O.W.U.A. voort te spruiten nieuwe Partij van de Arbeid werd met belangstelling en speculatie begroet. Vooralsnog is te weinig bekend van de aard van de te vormen partij om te kunnen bepalen of de internationale contacten op vakverenigingsniveau van de oprichters, gekoppeld aan de relatieve jeugd van het vakverenigingswezen op Aruba van invloed zullen zijn op de positie die de partij in het politiek bestel van de Nederlandse Antillen zal innemen.

Van de nog niet opgeloste arbeidsgeschillen kan genoemd worden dat, wat gerezen is tussen de K.L.M. en de Nederlands Antilliaanse Bond van Luchtvaartpersoneel. Dit geschil houdt verband met erkenning van de bond door de K.L.M. en de vrees onder het lokale luchtvaartpersoneel dat het schade zal ondervinden van de oprichting van de Antilliaanse Luchtvaartmaatschappij en de daaruit volgende beeindiging van het dienstverband met de K.L.M. Tegen het einde van de maand kon een dreigende staking worden afgewend.